

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΥΛΙΚΩΝ
ΕΡΓΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ
ΝΕΡΟΚΟΛΟΚΥΘΑ, ΕΝΑ ΥΛΙΚΟ ΜΕ ΑΜΕΤΡΗΤΕΣ
ΧΡΗΣΕΙΣ**

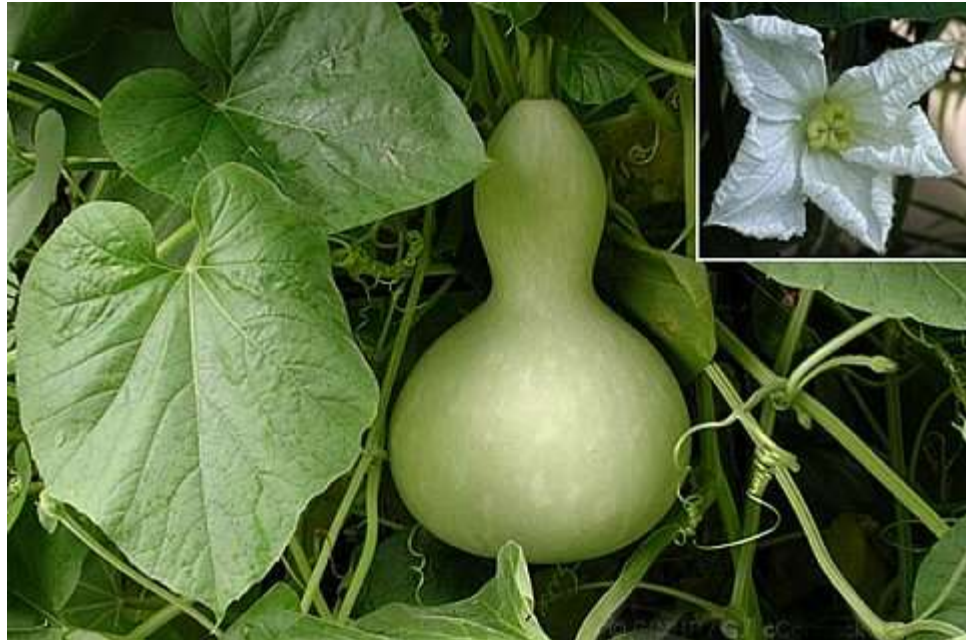

**ΤΣΑΒΔΑΡΗΣ-ΒΑΛΛΙΑΝΟΣ ΘΟΔΩΡΗΣ
ΑΕΜ 509**

ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ. ΚΑΛΑΜΑΡΑΣ Φ. ΚΑΣΤΡΙΤΣΗΣ Ι. ΖΙΩΓΑΣ Ι.

Νεροκολοκύθα. Ένα πολυσκεύος 10.000 ετών

- Η νεροκολοκύθα είναι ένα από τα παλαιότερα καλλιεργούμενα φυτά και έχει χρησιμοποιηθεί από τον άνθρωπο σαν λειτουργικό αλλά και διακοσμητικό αντικείμενο σε όλο τον κόσμο, καθ' όλη τη διάρκεια της ιστορίας και πιστεύεται ότι κάλυψε το σύνολο του πλανήτη κατά τους προϊστορικούς χρόνους. Ήταν γνωστή κυρίως από καλλιέργειες σε εύκρατες και τροπικές ζώνες, επειδή εκεί οι νεροκολοκύθες αναπτύσσονται καλύτερα.

Ιστορία και εξάπλωση

Η νεροκολοκύθα είναι ενδημικό φυτό της Αφρικής: Άγριοι πληθυσμοί του φυτού ανακαλύφθηκαν πρόσφατα στη Ζιμπάμπουε. Δύο υποείδη, που πιθανόν αντιπροσωπεύουν δύο χωριστές εκδηλώσεις εξημέρωσης, έχουν εντοπιστεί: *Lagenaria siceraria* ssp. *siceraria* (στην Αφρική, εξημερωμένα περίπου 4.000 χρόνια πριν) και *L. siceraria* ssp. *asiatica* (στην Ασία, εξημερωμένα τουλάχιστον πριν από 10.000 χρόνια, ίσως και περισσότερο). Η φλούδα από τις ημέρες νεροκολοκύθες, σε αντίθεση με εκείνη των άγριων, είναι παχιά και αδιάβροχη.

Εξημερωμένες νεροκολοκύθες έχουν εντοπιστεί στην Αμερική σε περιοχές όπως το Guila Naqitz στο Μεξικό (περίπου 10.000 χρόνια πριν). Συγκρίσεις αλληλουχιών DNA από αρχαιολογικά δείγματα νεροκολοκύθας με σύγχρονες ασιατικές και αφρικανικές τοπικές ποικιλίες προσδιορίζουν την Ασία ως πηγή της εισαγωγής της στο Νέο Κόσμο.

Στην Ευρώπη, η νεροκολοκύθα εμφανίζεται με κάποια συχνότητα από τη ρωμαϊκή περίοδο και μετά. Γενετικά, τα αρχαία δείγματα που βρέθηκαν στην Ευρώπη και μία εμπορική ποικιλία *siceraria* L. cv. «Herkuleskeule» είναι ασιατικής καταγωγής, όπως προσδιορίζονται από το DNA.

Τις ώριμες νεροκολοκύθες τις βρίσκουμε σε μια εκπληκτική σειρά από σχήματα και μεγέθη, από τα μικροσκοπικά κολοκύθες μήκους μόνο πέντε εκατοστών μέχρι γίγαντες με μήκος πάνω από 2 μέτρα. Μερικές από τις χαρακτηριστικές μορφές έχουν δώσει ονόματα σε ποικιλίες νεροκολοκύθας όπως "κανάτα", "ρόπαλο", "φίδι", "δελφίνι", "λαιμός χήνας", "πίπα",

Οι νεροκολοκύθες χρησιμοποιούνται στην Δυτική Αφρική για την κατασκευή μουσικών οργάνων, της Kora (άρπα-λαούτο), του xalam / Ngoni (ένα λαούτο) και του goje (παραδοσιακό βιολί). Μπορούν επίσης να χρησιμεύσουν ως αντηχεία κάτω από το Balafon (μαρίμπα - ξυλόφωνο). Η νεροκολοκύθα χρησιμοποιείται επίσης για να φτιαχτεί η shegureh (γυναικεία κουδουνίστρα από τη Σιέρα Λεόνε) και το balangi (Σιέρα Λεόνε είδος Balafon από από τη Σιέρα Λεόνε). Μερικές φορές, οι μεγάλες κούφιας νεροκολοκύθες απλώς αποξηραίνονται και χρησιμοποιούνται σαν κρουστά όργανα, κυρίως από τους Fulani, τους Songhai, τις φυλές Gur και Hausa.

Οι νεροκολοκύθες χρησιμοποιούνται σαν απαραίτητη σκεύη στην καθημερινή ζωή των νοικοκυριών την φυλής Hamar στην Αιθιοπία - για να πίνουν και μεταφέρουν νερό, καφέ, γάλα ή ξινό βουτυρόγαλα. Οι μεγάλες, κούφιες και αποξηραμένες νεροκολοκύθες χρησιμοποιούνται επίσης για να "χτυπηθεί" το βούτυρο, σαν δοχεία τροφίμων ή για να προετοιμαστεί σ' αυτές το παραδοσιακό μείγμα βουτύρου και κόκκινου πηλού με το οποίο τρίβουν και βάζουν τα μαλλιά τους οι παντρεμένες γυναίκες της φυλής Hamar.

Στο Περού, τη Βολιβία και τον Ισημερινό, είναι γνωστό ότι οι νεροκολοκύθες έχουν χρησιμοποιηθεί για ιατρικούς σκοπούς για πάνω από χίλια χρόνια από τους πολιτισμούς των Άνδεων. Οι Ίνκας χάραζαν τα λαογραφικά τους σύμβολα σε κολοκύθες για να περάσουν από τη μία γενιά στην άλλη, και αυτή η πρακτική συνεχίζεται και σήμερα. Η διακόσμηση της νεροκολοκύθας, είναι μια αρχαία παράδοση μεταξύ των ιθαγενών λαών της Νότιας Αμερικής, και ιδίως των κατοίκων των ορεινών περιοχών του Περού.

Ωστόσο από όλες τις χρήσεις της νεροκολοκύθας, η πιο ενδιαφέρουσα είναι η χρήση της σαν "κάλυμμα πέους". Τα καλύμματα πέους koteka φοριούνται παραδοσιακά από τους άνδρες ιθαγενείς ορισμένων (κυρίως ορεινών) εθνοτικών ομάδων Παρμα στη Νέα Γουινέα για να καλύψουν τα γεννητικά τους όργανα. Είναι συνήθως κατασκευασμένα από αποξηραμένες νεροκολοκύθες, *Lagenaria siceraria*, αν και έχουν χρησιμοποιηθεί και άλλα είδη φυτών όπως το *Nerenthes mirabilis*.

Η διακόσμηση της νεροκολοκύθας, η χάραξή της και η ζωγραφική της έχει εξελιχθεί στην σύγχρονη εποχή χάρη στην τεχνολογία.

Επίσης διαδεδομένη είναι η χρήση της νεροκολοκύθας ως σκεύος καπνίσματος όπου σε πολλές χώρες χρησιμοποιούν σκέλος της για την κατασκευή πιπών καπνίσματος. Ένα τυπικό σχέδιο πίπας που κατασκευάζεται από νεροκολοκύθα είναι αυτό που αναγνωρίζεται (θεατρικά), ως η πίπα του Σέρλοκ Χολμς, αν και ο συγγραφέας του Χόλμς, Άρθουρ Κόναν Ντόουλ δεν ανέφερε ποτέ ότι ο ήρωας του χρησιμοποιούσε μια πίπα από νεροκολοκύθα.

Βασισμένος στην ιστορικότητα του υλικού μετέτρεψα μια νεροκολοκύθα σε σκεύος καπνίσματος επηρεασμένο από τον παραδοσιακό ναργιλέ, όπου η χρήση του ήταν ευρέως διαδεδομένη στις ευρασιατικές χώρες, καθώς και στην Ελλάδα.

Χρησιμοποιώντας λοιπόν μια ολόκληρη νεροκολοκύθα κόβοντας το επάνω στέλεχος (σε ευθεία οριζόντια και καθαρή γραμμή) σε απόσταση δυο (2) εκατοστών από την κορυφή διαχωρίζεις την νεροκολοκύθα σε δυο μέρη.

Ακλουθώντας ανάλογη διαδικασία αδειάζουμε και το μέρος Β.

Αφού και τα δύο μας μέρη είναι κενά στο εσωτερικό τους, με ένα εξαιρετικά αιχμηρό μαχαίρι ανοίγουμε δύο (2) τρύπες (στη βάση του λαιμού του Α μέρους) η μια απέναντι από την άλλη.

Με το ίδιο αιχμηρό αντικείμενο
ανοίγουμε και μια τρύπα στην
κορυφή του Β μέρους.

Τοποθετούμε στην συνέχεια
το ,διάτρητο, μέρος Β στην
μια από τις δυο τρύπες που
ανοίξαμε στη βάση του
λαιμού του Α μέρους

Με αυτόν τον τρόπο έχουμε
ετοιμάσει τον χώρο όπου θα
εισάγεται το ταμπάκο.

ΥΛΙΚΑ

μια νεροκολοκύθα

ένα πριόνι

ένα αιχμηρό αντικείμενο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Η νεροκολοκύθα είναι ένα αρχαίο υλικό με παγκόσμια χρήση ευκολία της στην επεξεργασία το σχήμα της και η ευκολία στην καλλιέργεια της την κατέταξε στα πρώτα υλικά σε πολλούς πολιτισμούς.

Όσο αφορά την επεξεργασία της είναι σε μεγάλο βαθμό ανθεκτική στην εξωτερική της στρώση άλλα εξαιρετικά μαλακή στο εσωτερικό της. Κατά την διάρκεια της επεξεργασίας της μια μικρή προσοχή είναι αρκετή για να υπάρξει το επιθυμητό αποτέλεσμα.